

1. OPŠTI PODACI I DELATNOST

Preduzeće "Beogradski Sajam" osnovano je kao društveno preduzeće 1957. godine. Proces privatizacije nije izvršen.

Vlada Republike Srbije Rešenjem broj 005-139747/2002-002 od 17. oktobra 2002. godine uvodi privremene mere u skladu sa Uredbom o obaveznoj proizvodnji određenih proizvoda i pružanju usluga i o uslovima davanja na privremeno korišćenje sredstava preduzeća.

Rešenjem Vlade Republike Srbije br. 119-8573/2009 od 24.12.2009. godine, na osnovu Zakona o preduzećima (Član 400 a) ukida se rešenje broj 005-139747/2002-002 od 17. oktobra 2002. godine i imenuje organe upravljanja.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD. 199598/2009 od 12.01.2010. godine registrovana je promena podataka o privrednom subjektu i to:

1. Promena zastupnika

Briše se:

Andelko Trpković i

Upisuje se:

Snežana Miljanić JMBG 3103965715346, generalni direktor.

Na osnovu člana 400a stav 1. Zakona o preduzećima i člana 43. stav 2. Zakona o Vladi ("Službeni glasnik RS" broj 55/05, 71/05, 101/07 i 65/08) Vlada je donela Rešenje 24 broj 119-8572/2009 od 24.12.2009. godine, o imenovanju predstavnika društvenog kapitala u skupštini DP "Beogradski Sajam" i to:

- Ivana Marković, iz Beograda;
- Zoran Terzić, iz Užica i
- Zvonko Filipović, iz Beograda.

Na osnovu člana 456. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS" broj 125/2004) Skupština DP "Beogradski Sajam" je donela Odluku o o imenovanju predstavnika društvenog kapitala u skupštini DP "Beogradski Sajam" i to:

- Ivana Marković, iz Beograda;
- Zoran Terzić, iz Užica i
- Zvonko Filipović, iz Beograda.

Na osnovu člana 400 a stav 1. Zakona o preduzećima i člana 43. stav 2. Zakona o Vladi ("Službeni glasnik RS" broj 55/05, 71/05, 101/07 i 65/08) Vlada je donela Rešenje 24 broj 119-8573/2009 od 24.12.2009. godine, o imenovanju predstavnika društvenog kapitala u Upravnom odboru DP "Beogradski Sajam" i to:

- Vlastimir Bađević, iz Zaječara;
- Marko Kronja, iz Beograda
- Dušan Đaković, iz Beograda
- Čedomir Petković, iz Aleksandrovca i
- Miloš Anđić, iz Beograda.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD. 85048/2009 od 10.06.2009. godine registrovana je promena podataka o privrednom subjektu (na osnovu Odluke Odbora DP "Beogradski Sajam" dana 11.05.2009. godine o raspodeli neraspoređene dobiti iz ranijih godina) i to:

1. Promena osnovnog kapitala

- Briše se osnovni nenovčani kapital u iznosu od 969.491.666,35 RSD, na dan 31.12.2007.. godine a
- Upisuje se osnovni nenovčani kapital u iznosu od 1.560.259.724,49 RSD na dan 31.12.2008. godine.

DP "Beogradski Sajam" je registrovano za obavljanje sledeće delatnosti:

- 74401 Pružanje usluga odnosno organizovanje sajamskih priredbi izdavanjem prostora u zakup na domaćem i stranom tržištu.

Na dan 31.12.2009. godine DP "Beogradski Sajam" ima 218 zaposlenih radnika, a 31.12.2008. godine 224 zaposlenih na osnovu platnog spiska.

Poreski identifikacioni broj DP "Beogradski Sajam" je 100000792 a matični broj je 07037457.

DP "Beogradski Sajam" je saglasno kriterijumima iz Zakona o računovodstvu i reviziji razvrstano u velika pravna lica.

Društvo ima aktivne tekuće račune kod sledećih banaka:

- Dinarski računi

Naziv poslovne banke	Broj tekućeg računa
KOMERCIJALNA BANKA AD, Beograd	205-000000400397852
BANKA INTESA AD, Beograd	160-0000000053341-06
ALPHA BANKA, Beograd	180-113121000790438
VOJVOĐANSKA BANKA AD, Beograd	355-000000106320276
MERIDIJAN BANKA AD, Beograd	330-0000004004035-76
PIRAEUS BANK AD, Beograd	125-0000001721675-33
UNICREDIT BANK AD, Beograd	170-30003199000-44
HYPO ALPE ADRIA BANK AD, Beograd	908-16501-42
MARFIN BANK AD, Beograd	145-0000000015400-44
UNIVERZAL BANK AD, Beograd	290-000000001536235

- Devizni računi

Naziv poslovne banke	Broj tekućeg računa
KOMERCIJALNA BANKA AD, Beograd	00-701-0002815.6
MERIDIJAN BANKA AD, Beograd	00-701-0001877.0
BANKA INTESA AD, Beograd	00-508-0000151.7
VOJVOĐANSKA BANKA AD, Beograd	355-000000400056064
ERSTE BANK, Beograd	50030110-04372854
UNIVERZAL BANKA AD, Beograd	01-740-0200067.7

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA, KONCEPT NASTAVKA POSLOVANJA I IZVEŠTAJNA VALUTA

2.1. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju finansijske izveštaje koje je DP "Beogradski Sajam" sastavilo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Sl. Glasnik" RS br. 46/06 i 111/09) koji zahteva da se finansijski izveštaji sastavljaju u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (MSFI) počev od 1. januara 2004. godine.

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu koji je propisan Pravilnikom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za berze i brokersko-dilerska društva i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za berze i brokersko - dilerska društva (" Službeni glasnik RS", br. 117/06., 119/08 i 09/2009).

Računovodstvene politike primenjene za sastavljanje i obelodanjivanje ovih finansijskih izveštaja se razlikuju od sledećih zahteva MSFI:

- Osnovna sredstva su na dan 31. decembra 2004. godine iskazana po revalorizovanoj nabavnoj vrednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrednosti. Revalorizacija osnovnih sredstava je izvršena do 31. decembra 2003. godine, primenom zvanično objavljenih koeficijenata revalorizacije na prvobitnu nabavnu ili revalorizovanu vrednost i ispravku vrednosti. Revalorizovana vrednost osnovnih sredstava na dan 31. decembra 2003. godine (1. januara 2004. godine) priznata je kao nabavna vrednost na taj dan u skladu sa MSFI 1 – "Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja". Rukovodstvo Društva smatra da nema potencijalnih gubitaka zbog umanjenja vrednosti usled razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i njihove nadoknadive vrednosti, saglasno MRS 36: - "Obezvredenje sredstava".
- Učešća u kapitalu drugih pravnih lica i banaka su iskazana po nabavnoj vrednosti i do 2004. godine revalorizovana primenom zvanično objavljenih koeficijenata revalorizacije zasnovanih na indeksu rasta cena na malo. Tako utvrđena vrednost na dan 1. januara 2004. godine priznata je kao nabavna vrednost učešća na taj dan u skladu sa MSFI 1 – "Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja".

2.1. UPOREDNI PODACI

Uporedne podatke čine finansijski izveštaji koje je Društvo sačinilo sa stanjem na dan 31. decembra 2008. godine. Korekcije grešaka nastalih u ranijim periodima se vrše korigovanjem neraspoređenog dobitka na dan 1. januara 2009. godine a ne korekcijom uporednih podataka. Ovo nije u skladu sa MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške koji zahteva da se sve korekcije materijalno značajnih grešaka vrše putem korekcije uporednih podataka u finansijskim izveštajima.

2.3. KONCEPT NASTAVKA POSLOVANJA

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.4. PRERAČUNAVANJE STRANIH VALUTA

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama dinara (RSD), odnosno u domicilnoj valuti Republike Srbije.

Devizni kursevi valuta na dan 31. decembra iznose:

		2009	2008	2007
1 EUR	=	95,8888 RSD	88,6010 RSD	79,2362 RSD
1 USD	=	66,7285 RSD	62,9000 RSD	52,7267 RSD
1 CHF	=	64,4631 RSD	59,4040 RSD	47,8422 RSD

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha.

Promene u fer vrednosti monetarnih hartija od vrednosti izraženih u stranim valutama koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti namenjene prodaji se tretiraju kao kursne razlike po osnovu promena u amortizovanoj vrednosti hartija od vrednosti i kao ostale promene u knjigovodstvenoj vrednosti hartija od vrednosti. Kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha, a ostale promene u knjigovodstvenoj vrednosti se iskazuju u okviru kapitala.

Kursne razlike na nemonetarnim sredstvima i obavezama se iskazuju kao deo gubitka ili dobitka na fer vrednosti. Kursne razlike na nemonetarnim finansijskim sredstvima i obavezama, kao što su vlasničke hartije od vrednosti koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, priznaju se u bilansu uspeha kao deo gubitka ili dobitka na fer vrednosti.

3. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primenjene prilikom satavljanja finansijskih izveštaja za 2009. godinusu identične onima primenjenim u prethodnoj godini, izuzev ukoliko je to drugačije navedeno u daljem tekstu.

3.1. Realizacija

Realizaciju čine: prihodi od usluga zakupa štandova od izlagača na sajmovima, usluge izrade i održavanja sajamskih štandova, prodaje ulaznica za posetioce sajma, zakupa parking prostora i dr. Prihod od usluga se priznaje u momentu kada je usluga izvršena. Prihodi od prodaje robe i usluga su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatnu vrednost (PDV).

3.2. Troškovi poslovanja

Troškovi poslovanja predstavljaju sve troškove nastale u odnosu na fakturisanu realizaciju, a obuhvataju: troškove pomoćnog i kancelarijskog materijala, troškove goriva i energije, troškove bruto zarada zaposlenih, troškove usluga izgradnje, uređenja i opremanja štandova, amortizaciju i dr. Troškovi poslovanja obuhvataju i troškove opšteg karaktera kao što su: troškovi reprezentacije, osiguranja, platnog prometa, članarina, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

3.3. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju kamate, kursne razlike i prihode po osnovu prodaje obveznica stare devizne štednje. Prihodi kamata nastali po osnovu potraživanja iz poslovnih odnosa i datih dugoročnih kredita zaposlenima se evidentiraju u korist finansijskih prihoda. Rashodi kamata se odnose na zatezne i redovne kamate za neblagovremena izmirenja kratkoročnih kredita prema bankama kao i obaveza prema drugim pravnim licima.

Prihodi po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoložive za prodaju (obveznica stare devizne štednje) se evidentiraju u momentu realizacije. Sve transakcije tokom godine iskazane u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog kursa Narodne banke Srbije na dan svake transakcije.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom potraživanja, obveznica stare devizne štednje i obaveza u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u bilansu uspeha kao deo finansijskih prihoda, odnosno rashoda. Sva sredstva i obaveze izraženi u stranim sredstvima plaćanja se na dan bilansa stanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog kursa Narodne banke Srbije važećim na taj dan. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po tom osnovu se iskazuju u bilansu uspeha kao deo finansijskih prihoda, odnosno rashoda. Odbor i poslovodstvo preduzeća je odlučilo da ne koristi mogućnost razgraničenja efekata obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza u stranoj valuti predviđenom u Pravilniku o izmenama i dopunama Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za Privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik br. 4/10).

3.4. Nekretnine postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja su na dan 31. decembra 2009. godine iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Kao nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalno ulaganje priznaju se i podležu amortizaciji samo pojedinačna sredstva čiji je korisni vek trajanja duži od godine dana i pojedinačna nabavna vrednost u momentu nabavke veća od prosečne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog organa nadležnog za poslove statistike. Sredstva koja ne ispunjavaju prethodno pomenute uslove priznaju se kao rashod tekućeg perioda.

Nabavke nekretnine, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja u toku godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti, koju čini vrednost fakture dobavljača uvećana za sve zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne osposobljenosti.

Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava počev od prvog dana u narednom mesecu na nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak uvećava vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja samo kada se tim izdatkom poboljšava stanje sredstva iznad njegovog prvobitno procenjenog standardnog učinka i ako je vrednost ulaganja viša od prosečne bruto zarade po zaposlenom u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike. U ostalim slučajevima, naknadni izdatak se tretira rashodom perioda u kome je nastao.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja se naknadno vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za obračunatu amortizaciju i obračunate gubitke usled obezvređenja.

U slučaju postojanja internih i eksternih indikatora da bi neko sredstvo moglo biti obezvređeno, preduzeće poredi knjigovodstvenu vrednost sredstva sa njegovom nadoknadivom vrednosti (viša od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi). Ukoliko neto knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivu vrednost, gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici/(gubici) od prodaje nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja se evidentiraju direktno u korist/(na teret) ostalih prihoda/(rashoda).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se primenom proporcionalnog metoda u roku od 4 do 5 godina.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava proporcionalno, sa ciljem da se nabavna vrednost sredstava linearno otpiše u toku njihovog korisnog veka trajanja, primenom sledećih godišnjih stopa kao što sledi:

	Korisni vek trajanja (godina)	Stopa amortizacije
Građevinski objekti	20-100	1 - 5%
Komputeri, štampači, uređaji za prenos	5	20%
Automobili, vozila	6,45 - 7,14	14 - 15,5%
Rashladni uređaji-klima	5	20%
Nameštaj za kancelarije	8-10	10 - 12,5%
Oprema za Ptt	10 - 15	6,70 - 10%
Nematerijalna ulaganja	4-5	20-25%

3.5. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani se sastoje od uložениh sredstava u akcije banaka i preduzeća i stambenih kredita datih radnicima.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica i banaka su iskazana po nabavnoj vrednosti i do 2004. godine revalorizovana primenom zvanično objavljenih koeficijenata revalorizacije zasnovanih na indeksu rasta cena na malo. Tako utvrđena vrednost na dan 1. januara 2004. godine priznata je kao nabavna vrednost učešća na taj dan u skladu sa MSFI 1 – "Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja".

Stambeni krediti dati radnicima su iskazani u bilansu po inicijalno odobrenim vrednostima kredita revalorizovanih putem zvanično objavljenih koeficijenata revalorizacije zasnovanih na indeksu rasta cena na malo – deo, a deo je iskazan po inicijalnoj vrednosti sa ukalkulisanom kamatom bez ugovorene klauzule revalorizacije kredita. Krediti su odobreni na periode od 10, 15, 20 i 40 godina, sa grejs periodima do momenta useljenja.

3.6. Zalihe

Zalihe obuhvataju zalihe pomoćnog materijala, sitnog inventara, goriva i energije, alata i inventara i rezervnih delova.

Zalihe robe su vrednovane po nabavnoj ili neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti koja je niža. Nabavnu vrednost čini fakturna cena dobavljača uvećana za carinske troškove, troškove transporta i ostale zavisne troškove nabavke. Neto prodajna vrednost zaliha je vrednost po kojoj se zalihe mogu prodati na tržištu u normalnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja za troškove prodaje. Umanjenje vrednosti zaliha vrši se na teret rashoda u slučaju fizičkog oštećenja, obezvređenja i umanjenja prodajne vrednosti. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

3.7. Potraživanja iz poslovanja

Potraživanja iz poslovanja obuhvataju: date avanse, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja i aktivna vremenska razgraničenja.

Potraživanja od kupaca obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu organizovanja sajamskih priredbi, izdavanja kancelarijskog i magacinskog prostora i pružanja usluga komitentima. Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste.

Ispravka vrednosti potraživanja po osnovu prodaje se formira za sva potraživanja kojima je protekao rok od 60 dana od isteka valute plaćanja i evidentiraju se u bilansu uspeha na teret ostalih rashoda (585 – obezvređivanje potraživanja). Naplaćena potraživanja, koja su prethodno bila na ispravci knjiže se u korist ostalih prihoda (685 - prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja).

3.8. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani predstavljaju ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju i sastoje se obveznica stare devizne štednje i komercijalnih zapisa.

Obveznice stare devizne štednje su inicijalno priznate po nabavnoj vrednosti, koju predstavlja fer vrednost date naknade. Naknadno vrednovanje se vrši po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti iskazane u stranoj valuti svode se na srednji kurs 31.12.2009. godine i knjiže se na teret prihoda ili rashoda tekućeg perioda. Komercijalni zapisi Preduzeća su kupljeni od ostalih pravnih lica u zemlji.

3.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće.

3.10. Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se inicijalno iskazuju po fer vrednosti, a naknadno se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

3.11. Odložen porez na dobit

Odložen porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa. Odloženi porez na dobit se odmerava prema poreskim stopama koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

3.12. Primanja zaposlenih

DP "Beogradski Sajam" nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2009. godine. Društvo ima plan definisanih doprinosa za penzije. U skladu sa srpskim propisima, Društvo je u obavezi da obustavi i uplati, u ime zaposlenih, doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih a po stopama propisanim zakonskim propisima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji se može refundirati ili u iznosu za koji se može umanjiti buduća obaveza za plaćanje doprinosa.

3.13. Potencijalne obaveze

Pred Trgovinskim sudom se vodi nekoliko postupaka protiv DP "Beogradski Sajam" u vrednosti od RSD 8.485 hiljada kao i protiv tužba od dužnika "Pro-bekom" u iznosu od RSD 264.774 hiljada. Rukovodstvo procenjuje da ovi sporovi neće biti izgubljeni, i nije izvršilo rezervisanje po ovom osnovu. Takođe se vodi nekoliko radnih sporova i sporova za nadoknadu štete od RSD 11.127 hiljada. Rukovodstvo procenjuje da ni po ovim sporovima ne očekuje presude na svoju štetu, pa ne vrši rezervaciju sredstava po ovom osnovu.

Imajući u vidu da preduzeće ima više sporova po vrednost koje vodi protiv kupaca za naplatu potraživanja, a da su ta potraživanja indirektno otpisana, u budućnosti se očekuje veći priliv sredstva u korist, nego što su potencijalne obaveze po ovim osnovama.

U skladu sa MRS 19 preduzeće je u obavezi da izvrši rezervaciju sredstava za otpremnine zaposlenim radnicima prilikom odlaska u penziju. Kako preduzeće ima ravnomernu starosnu strukturu zaposlenih, to je svaki podatak koji bi se dobio na osnovu proračuna, prilično nepouzdan, a troškovi angažovanja stručnjaka za izračunavanje ovih podataka prevazilaze efekte koju bi informacija koristila poslovdstvu u planiranju budućih troškova po ovom osnovu.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih kritičkih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Društva. Računovodstvene procene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima koji uključuju i razumnu procenu budućih događaja koji se, međutim, mogu razlikovati od očekivanih. Oblasti koje zahtevaju procenu većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje, su niže navedene.

4.1. TEHNOLOŠKI VEK UPOTREBE NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME

Rukovodstvo Društva utvrđuje procenjeni korisni vek upotrebe i pripadajuće troškove amortizacije svojih objekata, postrojenja i opreme. Ova procena se zasniva na projektovanom životnom ciklusu tih sredstava. Međutim, usled tehnoloških inovacija i potrebe za održavanjem konkurentnosti, taj ciklus se može znatno promeniti u odnosu na inicijalne projekcije. Rukovodstvo će povećati troškove amortizacije ukoliko naknadno proceni da će vek trajanja biti kraći od prethodno procenjenih vekova upotrebe, ili će otpisati tehnološki zastarela ili ne-konkurentna sredstva koja ne koriste ili proda.

4.2. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO ROKA DOSPEĆA

Rukovodstvo koristi prosuđivanja u proceni da li finansijska sredstva mogu biti klasifikovana kao sredstva koja se drže do roka dospeća, a naročito svoju nameru i sposobnost da zadrže ta sredstva do roka dospeća. Ako Društvo ne uspe da zadrži sredstva do njihovog roka dospeća, osim u određenim specifičnim okolnostima kada na primer proda beznačajan iznos sredstva blizu roka dospeća, Društvo će biti u obavezi da celu grupu reklasifikuje kao raspoloživu za prodaju. U tom slučaju, ulaganja će tada biti odmerena po fer vrednosti a ne po amortizovanoj vrednosti.

4.3. OBEZVREDJENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

Društvo se rukovodi smernicama MRS 39 prilikom određivanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju. Ovo određivanje zahteva znatno prosuđivanje. Prilikom prosuđivanja Društvo, pored ostalog, procenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrednost ulaganja manja od troška; finansijsko stanje primaoca ulaganja; mogućnosti okončanja posla u skoroj budućnosti, kao i faktore kao što su profitabilnost industrijske grane i sektora, tehnološke promene, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

5.1. Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promena kurseva stranih valuta, rizik od promene fer vrednosti kamatne stope i rizik promene cena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta, potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum.

Upravljanje rizicima obavlja Finansijska služba u sklopu politika odobrenih od strane Organa upravljanja Preduzeća. Finansijska služba identifikuje i procenjuje finansijske rizike i definiše načine zaštite od rizika tesno saradujući sa Organima upravljanja Preduzeća. Organi upravljanja Preduzeća donose, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizicima, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik, korišćenje izvedenih i neizvedenih finansijskih instrumenata i plasman viška likvidnih sredstava.

Rizik promene kursa stranih valuta

Preduzeće je izloženo riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, u prvom redu sa EUR. Rizik proističe iz budućih trgovinskih transakcija, priznatih sredstava i obaveza.

Rukovodstvo Preduzeća je ustanovilo politiku upravljanja rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Preduzeće ima obavezu da svoju ukupnu izloženost riziku od promena kursa stranih valuta zaštiti preko Službe finansija.

Rizik promena cena

Preduzeće je izloženo riziku promena cena svojih proizvoda. Preduzeće je izloženo tržišnom riziku u pogledu finansijskih instrumenata jer drže hartije od vrednosti namenjene prodaji.

Gotovinski tok i rizik od promena fer vrednosti kamatne stope

Obzirom da Preduzeće nema značajniju kamatonosnu imovinu, prihodi Društva i novčani tokovi u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

Kreditni rizik

Preduzeće nema značajniju koncentraciju kreditnog rizika. Preduzeće ima utvrđena pravila kojim obezbeđuje da se prodaja usluga obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju. Preduzeće ima politike kojima se ograničava izloženost kreditnom riziku po svakoj pojedinačnoj transakciji.

Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti kojima se trguje, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnost da se izravna pozicija na tržištu.

6. POREZI I DOPRINOSI

6.1. Porez na dobit predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 10% na iznos dobitka pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu. Konačni iznos obaveza po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu za 2009. godinu.

Zakon o porezu na dobit Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnov za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanj enje poreske osnovice budućih obračunskih perioda ali ne duže od deset godina.

6.2. Poreski propisi Republike Srbije priznaju sve pozicije bilansa stanja u iznosima iskazanim u skladu sa MSFI, osim nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja za koje se troškovi amortizacije priznaju po posebnom obračunu i primenom drugih amortizacionih stopa.

6.3. Odloženo poresko sredstvo se priznaje za pokriće prenetih poreskih gubitaka u iznosu u kome je verovatno da će se odnosna poreska olakšica ostvariti kroz buduće oporezive dobiti.

6.4. Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. Međutim, još uvek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. U Republici Srbiji poreski period ostaje otvoren tokom 5 godina. Otuda, moguće je da poreski organi prilikom inspekcije utvrde dodatne poreske obaveze. Rukovodstvo Društva smatra da su poreske obaveze uključene u ove finansijske izveštaje pravilno iskazane.

6.5. Ostali porezi, doprinosi kao i druge zakonske obaveze, izdvajaju se po propisima opštine i republike. Oni uključuju porez na dodatu vrednost, porez na imovinu, porez na prenos apsolutnih prava, troškove doprinosa na teret poslodavca, doprinose za korišćenje komunalnih dobara i uređenje građevinskog zemljišta, poreze i doprinose za privremene i povremene poslove, autorske honorare i slično.

BILANS USPEHA

7. POSLOVNI PRIHODI

	2009	2008
Prihod od prodaje	1.286.710	1.228.915
Prihod od aktiviranja učinaka	1.557	1.980
Ostali poslovni prihodi (zakup, rampa i dr)	104.079	110.793
Ukupno	1.392.346	1.341.688

7.1. Prihodi od prodaje

	2009	2008
Prihod od prodaje robe na domaćem tržištu	215	267
Prihod od prodaje usluga na dom. tržištu	1.131.961	1.096.303
Prihod od prodaje usluga na ino tržištu	154.534	132.345
Ukupno	1.286.710	1.228.915

8. POSLOVNI RASHODI

	2009	2008
Nabavna vrednost prodate robe	(1.685)	(2.051)
Troškovi materijala	(106.412)	(155.697)
Troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi	(442.895)	(433.754)
Troškovi amortizacije	(93.712)	(90.061)
Ostali poslovni rashodi	(443.565)	(514.594)
Ukupno	(1.088.269)	(1.195.157)

8.1. Troškovi materijala

	2009	2008
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	(43.543)	(101.112)
Troškovi goriva i energije	(62.869)	(54.585)
Ukupno	(106.412)	(155.697)

8.2. Troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi

	2009	2008
Troškovi zarada i nakanada zarada (bruto)	(300.077)	(282.455)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	(53.004)	(50.114)
Troškovi nakanada po ugovoru o delu	(23)	(128)
Troškovi nakanada po autorskim ugovorima	-	(108)
Troškovi nakanada po ugovor. o priv. poslovima	(64.573)	(63.173)
Troškovi nakanada fizičkim licima po ost. ugov.	-	(1.392)
Troškovi nakanada članovima upravnog odbora	(5.995)	(10.122)
Ostali lični rashodi i naknade	(19.223)	(26.262)
Ukupno	(442.895)	(433.754)

8.3. Ostali poslovni rashodi

	2009	2008
1. Troškovi proizvodnih usluga	(328.413)	(405.548)
Troškovi transportnih usluga	(15.367)	(18.257)
Troškovi usluga održavanja	(92.843)	(140.640)
Troškovi zakupnina	(8.824)	(13.339)
Troškovi reklame i propagande	(102.109)	(109.676)
Troškovi ostalih usluga	(109.270)	(123.636)
2. Nematerijalni troškovi	(115.152)	(108.046)
Troškovi neproizvodnih usluga	(36.108)	(30.517)
Troškovi reprezentacije	(10.543)	(13.289)
Troškovi premija osiguranja	(5.338)	(4.635)
Troškovi platnog prometa	(2.209)	(2.146)
Troškovi članarina	(4.889)	(4.676)
Troškovi poreza	(55.332)	(51.874)
Ostali nematerijalni troškovi	(733)	(909)
Ukupno	(443.565)	(513.594)

Troškovi ostalih usluga:

	2009
Troškovi izgradnje štandova	49.525
Troškovi komunalnih usluga	17.692
Ostali troškovi-kataloška propaganda	25.932
Ostali troškovi-kataloška propaganda	14.262
Ostali troškovi	1.859
Ukupno	(109.270)

9. FINANSIJSKI PRIHODI

Finansijski prihodi sastoje se od:

	2009	2008
Prihodi od kamata	11.922	13.375
Pozitivne kursne razlike	45.645	43.183
Prihodi od efekata valutne klauzule	15	-
Ostali finansijski prihodi	3	4
Ukupno	57.585	56.562

10. FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi sastoje se od:

	2009	2008
Rashodi kamata	(2.246)	(635)
Negativne kursne razlike	(6.118)	(10.374)
Rashodi od efekata valutne klauzule	(109)	(1067)
Ukupno	(8.473)	(12.076)

11. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi sastoje se od:

	2009	2008
Dobit od prodaje opreme	498	85
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih HOV	132	1.829
Dobici od prodaje materijala	988	666
Viškovi	-	235
Naplaćena otpisana potraživanja	-	2.695
Prihodi po osnovu efekata ugov. zaštite od rizika	89	80
Prihodi od smanjenja obaveza	3.967	11
Ostali nepomenuti prihodi	1.243	395
Prihodi od uskladjivanja vrednosti potraživanja	32.746	35.355
Ukupno	39.663	41.351

12. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi sastoje se od:

	2009	2008
Gubici po osnovu prodaje osn. sredstava	(870)	(1.216)
Manjkovi	(33)	(18)
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	-	(79)
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala	(109)	(57)
Ostali nepomenuti rashodi	(15.636)	(8.089)
Obezvredenje potraživanja i krat. fin. Plasmana	(83.235)	(56.762)
Obezvredenje ostale imovine	(28)	(117)
Ukupno	(99.911)	(66.338)

13. Neto dobitak/(gubitak) koji se obustavlja

	2009	2008
Prihodi, efekti promena računovodstvenih politika	578	200
Rashodi, efekti promena računovodstvenih politika	(1.670)	(2.456)
Ukupno	(1.092)	(2.256)

14. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobit koji je iskazan u bilansu uspeha za 2009. godinu sastoji se od poreske obaveze utvrđene poreskim bilansom i odloženih poreskih sredstava i obaveza (odloženih poreskih efekata). Struktura poreza na dobit:

	2009	2008
Poreski rashod perida	17.243	13.539
Odloženi poreski rashodi perioda	9.476	1.770
Ukupn	26.719	15.309

Obračunati poreski efekti u bilansu stanja iskazani su na računu 498 Odložene poreske obaveze u iznosu od RSD 8.439 hiljada (u 2008. Godini odložena poreska sredstva su iznosila RSD 1.037 hiljada).

Porez na dobit Društva pre oporezivanja se razlikuje od teorijskog iznosa koji bi nastao primenom prosečne ponderisane poreske stope i bio bi kao što sledi:

	2009
Dobit iz red.poslovanja pre oporezivanja	291.849
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi – 10%	29.185
Neoporezivi prihodi	-
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	77.306
Amortizacija iz finansijskih izveštaja	93.712
Amortizacija po poreskim propisima	117.998
Korišćenje prethodno nepriznatih poreskih gubitaka	-
Oporeziva dobit	344.869
Trošak poreza (10% od oporezive dobiti po poreskom bilansu umanjena za 50% poreski kredit po osnovu ulaganja u os.sred.)	34.487

BILANS STANJA

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA, POSTROJENJA I OPREMA

Pregled stanja i promena na nematerijalnim ulaganjima, postrojenjima i opremi je kako sledi:

	Građevinski objekti	Oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Nekretnine u pripremi	Ukupno	Nematerijalna ulaganja	UKUPNO
1	3	4	5	6	7	8	9
Nabavna vrednost 01.01.2009. godine	2,099,682	431,041	78,059	687	2,609,469	9,753	2,619,222
Povećanje	-	-	358,756	-	358,756	-	358,756
Rashod		(8,872)					
Prodaja	-	(3,612)	-	-	(3,612)	-	(3,612)
Manjak Prenos sa/na	50,976	(55) 328,499	(436,815)				
Nabavna vrednost 31.12.2009. godine	2,150,658	747,001	-	687	2,964,613	9,753	2,974,366
Ispravka vrednosti 01.01.2009. godine	(908,414)	(255,665)	-	-	(1,164,079)	(3,429)	(1,167,508)
Povećanje	-	-	-	-	-	-	-
Rashod		6,801					
Prodaja	-	3,612	-	-	3,612	-	3,612
Manjak		48					
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Amortizacija	(34,155)	(57,804)	-	-	(91,959)	(1,753)	(93,712)
Ispravka vrednosti 31.12.2009. godine	(942,569)	(303,008)	-	-	(1,245,577)	(5,182)	(1,250,759)
Sadašnja vrednost 31.12.2009. godine	1,208,089	443,993	-	687	1,652,769	4,571	1,657,340
Sadašnja vrednost 31.12.2008. godine	1,191,268	175,376	78,059	687	1,445,390	6,324	1,451,714

Od građevinskih objekata koji se nalaze u valsništvu DP "Beogradski Sajam" izvršena je uknjižba prava korišćenja i raspolaganja u katastru nepokretnosti KO Savski Venac.

U toku 2009. godine završene su sve započete investicije za klimatizaciju sajamskih hala (Hala 1, 1a, 2 i 3a), kao i građevinsko zanatski radovi (Hala 5 i plato ispred Hale 5) u iznosu od RSD 436.815 hiljada i to: građevinski objekti u iznosu od RSD 50.976 hiljada i oprema RSD 328.499 hiljada.

Povećanje vrednosti građevinskih objekata od RSD 50.976 hiljada odnosi se na izvedene radove na Hali 5 Beogradskog sajma i to: projektantski radovi od RSD 1.232 hiljada, fasaderski radovi od RSD 20.679 hiljada, bravarski, molerski, gipsarski, krovni, limarski, demontaža, stolarski radovi, vodovod i kanalizacija od RSD 22.614 hiljada, uređenje platoa ispred Hale 5 od RSD 4.544 hiljada i ostalo od RSD 1.906 hiljada.

Povećanje vrednosti opreme u iznosu od RSD 328.499 hiljada u najvećem delu odnosi se na klimatizaciju hala 1, 1-A, 2 i 3A u iznosu od RSD 287.005 hiljada, sistem za osvetljenje u hali 1 od RSD 23.447 hiljada, nabavku trafo stanice u hali 1 od RSD 12.281 hiljada, automobila PUNTO CLASSIC od RSD 3.303 hiljada i ostala oprema (lap-top, kamere za video nadzor, televizor LCD, projektor) od RSD 2.463 hiljada.

Rashod osnovnih sredstava od RSD 8.872 hiljada odnosi se na rashod računarske opreme, nameštaja, bele tehnike, telefonskih aparata itd.

Prodaja osnovnih sredstava u iznosu od RSD 3.612 hiljada odnosi se na prodaju vozila mercedes 300 SE od RSD 2.519 hiljada, automobil Suzuki SWIFT od RSD 771 hiljada, zastava 101 SKALA 65 od RSD 322 hiljada.

Amortizacija u iznosu od RSD 93.712 hiljada (u 2008: RSD 90.061 hiljada) iskazana je u okviru troškova poslovanja. Obračun amortizacije za poreske svrhe, tj. za poreski bilans vrši se u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća ("Sl.glasnik RS", broj 25/01....84/04) i Pravilnikom o razvrstavanju stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Sl. glasnik RS", broj 116/04).

DP "Beogradski Sajam" je obračunalo amortizaciju za poreske svrhe u iznosu od RSD 117.998 hiljada. Na iznos razlike između "knjigovodstvene" i "poreske" osnovice za amortizaciju, a po stopi od 10,00% utvrđena je odložena poreska obaveza u iznosu od RSD 9.476 hiljada. (Veza Napomena 14. ovog Izveštaja).

16. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Dugoročni finansijski plasmani u iznosu od RSD 6.682 hiljada dati su u pregledu koji sledi:

	2009	2008
1. Učešće u kapitalu banaka:	12.195	13.054
- U banke u stečaju	9.223	9.223
- U Univerzal banku	2.972	3.831
2. Učešće u kapitalu preduzeća:	80	80
- U preduzeća	80	80
3. Dugoročni krediti u zemlji (stambeni)	555	526
4. Ostali dugoročni plasmani (stambeni krediti)	3.121	3.418
5. (Ispravka vred. dugoročnih finan. plasmana)	(9.269)	(9.269)
- U banke	(9.223)	(9.223)
- U preduzeća	(46)	(46)
Ukupno (1+2+3+4-5)	6.682	7.809

Dugoročni krediti u iznosu od RSD 555 hiljada se odnose na stambene kredite date bivšim radnicima.

Ostali dugoročni plasmani u iznosu od RSD 3.121 hiljada se odnose na stambene kredite date zaposlenima.

17. ZALIHE

Zalihe sačinjavaju:

	2009	2008
1. Zalihe:	37.297	22.192
- Materijal	19.364	20.649
- Rezervni delovi	14.540	3.895
- Alat i inventar	5.090	-
(Ispravka vrednosti zaliha materijala)	(1.716)	(2.370)
- Roba u prometu na malo	19	18
2. Avansi	2.295	61.330
- Potraživanja za date avanse	2.322	61.348
(Ispravka vrednosti datih avansa)	(27)	(18)
Ukupno (1+2)	39.592	83.522

Učešće zaliha u ukupnim obrtnim sredstvima iznosi 8,33%.

Potraživanja za date avanse iznose RSD 2.295 hiljada, a odnose se na dugovni saldo sa računa dobavljača u zemlji koji je pod 31.12.2009. godine, preknjižen na računa 150 Dati avansi.

18. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA

Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina DP "Beogradski Sajam" sa stanjem na dan 31.12.2009. godine u iznosu od RSD 435.475 hiljada i čine ih:

- potraživanja u iznosu od RSD 101.856 hiljada;
- kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od RSD 116.974 hiljada;
- gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od RSD 211.947 hiljada i
- PDV i AVR u iznosu od RSD 4.698 hiljada.

18.1. POTRAŽIVANJA

Potraživanja obuhvataju:

Vrsta potraživanja	2009	2008
1. Potraživanja po osnovu prodaje :	97.258	69.451
- Kupci u zemlji	254.368	200.081
- Kupci u inostranstvu	17.248	19.197
- (ispravka potraž. od kupaca)	(174.358)	(149.827)
2. Druga potraživanja	4.598	6.873
Ukupno (1+2)	101.856	76.324

18.1.1. Potraživanja od kupaca u zemlji data su u pregledu koji sledi:

Naziv kupca	2009
ATP VOJVODINA A.D, Novi Sad	1.565
F.N. DALAS D.O.O., Tutin	2.024
PRO BEKOM, Zrenjanin	53.242
LAGADO D.O.O., Bujanovac	9.655
P.B. AGROBANKA A.D, Beograd	2.360
TVIN KOMERC D.O.O., Beograd	1.559
RADIO DIFUZNA AGENCIJA RTS, Beograd	6.746
JUCIT A.D, Beograd	1.434
MINISTARSTVO POLJ. ŠUMAR. I VODOPR.	1.354
A & L EXPRO D.O.O., Beograd	10.378
Ostali	164.033
Ukupno	254.368

18.1.2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu data su u pregledu koji sledi:

Naziv kupca	2009
FEP A.D	302
GMP KOMPANI	932
RTO BJELASICA I KOMOVI	289
NOVA FORMA D.O.O	1.595
HERNIK WINTER HOLZTECHNIK GMBH	166
NOVA DI VRBAS A.D	1.388
QBE D.O.O	377
ENERGOINVEST D.D., Sarajevo	434
NACIONALNA TO CRNE GORE, Podgorica	577
ZAJEDNICA NAKLADNIKA I..."	603
Ostali	10.585
Ukupno	17.248

18.1.3. Ispravka potraživanja od kupaca data je u pregledu koji sledi:

Kto.209	
Početno stanje (1.1.2009.)	(149.827)
Povećanje	(68.908)
Smanjenje - naplaćena	32.746
Smanjenje - isknjižavanje	11.631
Ukupno (31.12.2009.)	(174.358)
Kto.229	
Početno stanje (1.1.2009.)	(314)
Povećanje	-
Smanjenje	-
Ukupno (31.12.2009.)	(314)
Kto.239	
Početno stanje (1.1.2009.)	(26.158)
Povećanje - kursne razlike	(2.015)
Smanjenje	11.998
Ukupno	(16.175)

Potraživanja po osnovu prodaje čija naplata kasni preko 60 dana smatraju se obezvređenima i vrši se ispravka vrednosti istih na teret rashoda.

Na dan 31. decembra 2009. godine potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od RSD 68.908 hiljada su obezvređena. Nakon izvršenog popisa potraživanja i izveštaja popisne komisije doneta je odluka da se za gore pomenuti iznos izvrši ispravka potraživanja.

Sa većinom kupaca postoje usaglašena potraživanja potvrđena IOS obrascima.

18.1.4. Druga potraživanja u iznosu od RSD 4.598 hiljada data su u pregledu koji sledi:

	2009	2008
Potraživanja za kamatu	465	2.179
Potraživanja od zaposlenih	2.729	2.928
Druga tekuća potraživanja	1.718	2.080
(ispravka drugih potraživanja)	(314)	(314)
Ukupno	4.598	3.519

18.2. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Gotovinski ekvivalenti i gotovina dati su u pregledu koji sledi:

	2009	2008
Obveznice stare devizne štednje	110.733	95.480
Kreditni dat zapošlenima	6.241	7.784
Komercijalni zapisi	1.541	1.541
(Ispravka vrednosti komercijalnih zapisa)	(1.541)	(1.541)
Ukupno	116.974	102.964

18.3. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovinski ekvivalenti i gotovina dati su u pregledu koji sledi:

	2009	2008
Tekući poslovni računi	14.591	93.207
Izdvojena novčana sredstva I akreditivi	-	30.493
Blagajna	61	71
Devizni računi	197.295	240.508
Ukupno	211.947	364.279

Gotovinski ekvivalenti i gotovina su potvrđeni izvodima poslovnih banaka na dan 31.12.2009. godine.

18.4. POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2009	2008
Unapred plaćeni troškovi	4.698	3.519
Ukupno	4.698	3.519

19. ODLOŽENI PORESKI EFEKTI

Na osnovu utvrđenih razlika između poreske i računovodstvene amortizacije utvrđene su odložene poreske obaveze u iznosu od RSD 9.476 hiljada.

S obzirom da su po početnom stanju na kontu 288 iskazana odožena poreska sredstva u iznosu od RSD 1.037 hiljada, doknjižena je razlika i odložena poreska obaveza iznosi RSD 8.439 hiljada.

20. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital čini društveni kapital.

Upisani kapital je uplaćen, i to:

- 20.451,68 EUR, što na dan uplate 03.10.2001. iznosi 18.727,60 USD, i
- 17.895,22 EUR, što na dan uplate 24.12.2001. iznosi 16.077,06 USD.

Na osnovu člana 456 Zakona o privrednim Društvima i člana 192 Zakona o opštem upravnom postupku, rešavajući po zahtevu DP "Beogradski sajam", Agencija za privatizaciju je dana 22.05.2009. godine donela rešenje kojim se daje saglasnost na Odluku Odbora broj 529 od 11.05.2009. godine kojom se odobrava raspodela neraspoređene dobiti iz ranijih godina i povećanje osnovnog kapitala Društva. Prema navedenom rešenju, neraspoređena dobit iz ranijih godina na dan 31.12.2008. godine iznosi RSD 590.768.058,14 raspoređuje se u osnovni kapital Društva. Vrednost osnovnog kapitala na dan 31.12.2009. godine iznosi RSD 1.560.259.724,49 (969.492.000,00 + 590.768.058,14). Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 85048/2009 od 10.06.2009. godine izvršen je upis povećanja kapitala i to:

- Upisuje se osnovni novčani kapital u iznosu od RSD 590.768 hiljada, na dan 31.12.2008. godine.

Pregled stanja i promena na kapitalu u 2009. godini dat je u pregledu koji sledi:

	Osnovni Kapital	Ostali kapital	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobiti po osnovu HOV	Neraspoređeni dobitak	Ukupno kapital
Stanje 01.01. 2008.	963.650	5.712	32.802	8.412	-	502.977	3.293.067
Ispravka mat.zn.greške-povećanje	-	130	-	3.943	-	120.307	124.380
Ispravka mat.zn.greške-smanjenje	-	-	-	-	-	(15.800)	(15.800)
Povećanje (Smanjenje)	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2008.	963.650	5.842	32.802	12.355	-	607.484	
Stanje 01.01. 2009.	963.650	5.842	32.802	12.355	-	607.484	1.821.401
Ispravka mat.zn.greške-povećanje	-	-	-	-	2.541	157.410	159.951
Ispravka mat.zn.greške-smanjenje	-	-	-	(532)	-	(25.660)	(26.192)
Povećanje (Smanjenje)	596.610	-	-	11.823	-	265.130	861.740
(Smanjenje)	-	(5.842)	-	(11.823)	(859)	(610.124)	(628.648)
Stanje 31. 12. 2009.	1.560.260	-	32.802	-	1.682	394.240	1.988.984

Revalorizacione rezerve nastale po osnovu obveznica stare devizne štednje u iznosu od RSD 11.823 hiljada, preknjižene su 31.12.2009. godine na konto 340208 - Neraspoređena dobit iz 2008. godine.

20.1. Dobitak

DP "Beogradski Sajam" je za poslovnu 2009. godinu ostvarilo neto dobitak u poslovanju u iznosu od RSD 265.130 hiljada.

21. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE

Obaveze u iznosu od RSD 141.666 hiljada (2008. godine RSD 335.276 hiljada) obuhvataju:

- kratkoročne obaveze u iznosu od RSD 141.666 hiljada.

21.1. KRATKOROČNE OBAVEZE

DP "Beogradski Sajam" je za 2009. godinu utvrdilo kratkoročne obaveze u ukupnom iznosu od RSD 141.666 hiljada a kako je dato u pregledu koji sledi:

	2009	2008
1. Kratkoročne finansijske obaveze	-	20.000
2. Obaveze iz poslovanja	97.629	261.967
3. Ostale kratkoročne obaveze	34.346	26.475
4. Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda i PVR	4.858	20.655
5. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	4.833	4.179
Ukupno	141.666	335.276

21.1.1. Obaveze iz poslovanja

DP "Beogradski Sajam" je za 2009. godinu utvrdilo obaveze iz poslovanja u ukupnom iznosu od RSD 97.629 hiljada kako je dato u pregledu koji sledi:

Vrsta obaveze	2009	2008
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	26.127	142.540
Dobavljači u zemlji	66.689	111.626
Dobavljači u inostranstvu	3.780	2.168
Ostale obaveze iz poslovanja	1.033	5.633
Ukupno	97.629	261.967

21.1.1.1. Obaveze za primljene avanse

Obaveze za primljene avanse u zemlji i inostranstvu od RSD 26.127 hiljada (RSD 17.216+8.911 hiljada) date su u pregledu koji sledi:

Poverioci u zemlji	2009
LUKOIL BEOPETROL A.D., Beograd	473
KONTIKI TRAVEL D.O.O., Beograd	824
PRIVREDNA KOMORA BEOGRADA, Beograd	267
VISOKA TURISTIČKA ŠKOLA BEOGRAD, Beograd	215
SUN LINE TRAVEL D.O.O., Beograd	200
TURISTIČKA ORGANIZACIJA BEOGRADA, Beograd	835
VISOKA HOTELIJERSKA ŠKOLA, Beograd	235
Ostali	14.167
Ukupno	17.216

Poverioci u inostranstvu	2009
EGIPTIAN TOURIST AUTHORITY, Istanbul Turska	632
SEW-EURODRIVE GMBH, Beč Austrija	533
TURISTIČKA ORGANIZACIJA GRADA ZAGREBA, Hrvatska	761
HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA, Zagreb Hrvatska	2.313
Ostali	4.672
Ukupno	8.911

21.1.1.2. Obaveze prema dobavljačima u zemlji

Obaveze prema dobavljačima u zemlji od RSD 66.689 hiljada date su u pregledu koji sledi:

Poverilac	2009
ALMA QUATRO D.O.O., Beograd	2.791
G4S SECURITY SERVICES D.O.O., Beograd	10.886
M.P. ENERGO KONTAKT, Beograd	2.777
J.P. ELEKTRODISTRIBUCIJA, Beograd	4.456
EXCELZIOR IGP D.O.O., Beograd	2.581
JKP GRADSKA ČISTOĆA, Beograd	3.155
COM. MAGO GRADNJA D.O.O., Beograd	2.091
KENZAI GROUP D.O.O., Beograd	2.327
MASS MEDIA D.O.O., Beograd	4.563
Ostali	31.062
Ukupno	66.689

21.1.1.3. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu

Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu od RSD 3.780 hiljada date su u pregledu koji sledi:

Poverilac	2009
VERITAS & CO., Škofijica	1.574
KT BIRO MOSKVA, Moskva	1.635
SENEXPO INTERNAT. FAIRS INC.	427
LANTINA D.O.O., Kastav	92
FRIGOMOTORS, Dugopolje	52
Ukupno	3.780

21.1.1.4. Ostale obaveze iz poslovanja

Ostale obaveze iz poslovanja od RSD 1.033 hiljada date su u pregledu koji sledi:

Poverilac	2009
ELUPLASTIC D.O.O	100
ARABESQUE D.O.O	76
SLUŽBENI GLASNIK	33
BONIMA D.O.O	20
Ostali	804
Ukupno	1.033

21.1.2. Ostale kratkoročne obaveze i PVR

Ostale kratkoročne obaveze i PVR u iznosu od RSD 34.346 hiljada date su u pregledu koji sledi:

	2009	2008
Obaveze za zarada i naknade zarada	26.725	26.835
Obaveze po osnovu kamata	-	74
Obaveze prema zaposlenima	352	451
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	587	986
Ostale obaveze	1.235	129
Unapred obračunati troškovi	5.196	-
Obračunati prihod budućeg perioda	251	-
Ukupno	34.346	28.475

Na teret rashoda za 2009. godinu ukalkulisane su zarade za decembar 2009. godine, koje su isplaćene u januaru 2010. godine kao i obračunati porezi i doprinosi.

21.1.3. Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda

Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda sa stanjem na dan 31.12.2009. godine iznose RSD 4.858 hiljada i date su u pregledu koji sledi:

	2009	2008
Obaveze za PDV	748	13.203
Unapred obračunati troškovi	-	2.956
Obračunati prihod budućeg perioda	-	305
Ostale obaveze (porezi, carine i druge dažbine)	4.110	4.191
Ukupno	4.858	20.655

21.1.4. Obaveze po osnovu poreza na dobitak

Obaveze po osnovu poreza na dobitak sa stanjem na dan 31.12.2009. godine iznose RSD 4.833 hiljada.

22. OSTALA PITANJA

22.1. Sudski sporovi

Prema pisanom izveštaju pravne službe DP "Beogradski Sajam" u 2009. godini je bilo sudskih sporova na teret i u korist Društva (Veza Napomena 3.13., ovog Izveštaja).

22.2. Eksterne kontrole

Prema izjavi rukovodstva DP "Beogradski Sajam" u 2009. godini nije bilo eksternih kontrola u toku 2009. Godine.

23. DOGAĐAJI NAKON BILANSA STANJA

Nije bilo je značajnih događaja između dana godišnjeg računa i datuma sastavljanja finansijskih izveštaja DP "Beogradski Sajam" imajući u vidu MRS-10.

24. ANALIZA POSLOVANJA

Naziv indikatora		Način iskazivanja	Način izračunavanja	Pokazatelj	Opis pokazatelja
			AOP POZICIJE		
1	Neto obrtni fond Net Working Capital	Tekuća sredstva - Tekuće obaveze	$(013+014+015) - 116$	333,401	Deo dugoročnog kapitala koji finansira obrtna sredstva. Normala aproksimira visini zaliha. Negativan neto obrtni fond ukazuje da je deo stalne imovine finansiran iz kratkoročnih izvora, što upućuje na lošu finansijsku strukturu i lošu solventnost preduzeća
2	Odnos tekućih sredstava i tekućih obaveza Current Ratio	<u>Tekuća sredstva</u> Tekuće obaveze	$\frac{(013+014+015)}{116}$	3.35	
3	Pokazatelj likvidnosti Quick Ratio	$\frac{(Tekuća sredstva - Zalihe)}{Tekuće obaveze}$	$\frac{015-(013+014)}{116}$	3.07	Pokrivenost kratkoročno pozajmljenog kapitala gotovinom, lako unovčivim hartijama od vrednosti i kratkoročnim potraživanjima. Utvrđivanje normale je u korelaciji sa brzinom dospeća kratkoročnih obaveza. Pokazatelj ne bi trebalo da bude ispod 1.
4	Obrt zaliha Inventory Turnover	$\frac{Prihodi od prodaje}{Zalihe}$	$\frac{60 i 61}{013+014}$	32.50	
5	Obrt potraživanja od kupaca Accounts Receivable Turnover	$\frac{Prihodi od prodaje}{Potraživanja}$	$\frac{60, 61}{016}$	12.63	

Leverage ratios:					
6	Racio ukupne zaduženosti Total Debt Ratio	$\frac{\text{Ukupne obaveze}}{\text{Ukupna sredstva}}$	$\frac{(113+116)}{(001+012)}$	0.07	
7	Racio dugoročne zaduženosti Long Term Debt Ratio	$\frac{\text{Dugoročne obaveze}}{\text{Ukupna sredstva}}$	$\frac{113}{(001+012)}$	0.00	

Profitability Ratios:					
8	Bruto marža Gross Profit Margin	$\frac{\text{Poslovna dobit}}{\text{Prihodi od prodaje}}$	$\frac{213}{202}$	23.63%	
9	Neto marža Net Profit Margin	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Prihodi od prodaje}}$	$\frac{229}{202}$	20.61%	

10	ROA Return on Assets	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Ukupna sredstva}}$	$\frac{229}{(001+012)}$	0.124	
11	Racio kapitalizacije Capitalisation Ratio	$\frac{\text{Obaveze}}{\text{Kapital}}$	$\frac{113+116}{101}$	0.071	
12	ROE Return on Equity	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Osnovni kapital}}$	$\frac{229}{102}$	0.170	

-

13	I stepen pokriva Stepen samofinansiranja	<u>Sopstveni kapital -gubitak-neuplaćeni</u> <u>upisani kapital</u> Stalna imovina	$\frac{101-023-103}{(001-002)}$	1.195	Pokazuje stepen pokrivenosti stalne imovine sopstvenim kapitalom. Pokazatelj ne bi trebalo da bude manji od 1.
14	II stepen pokriva Kreditna sposobnost	<u>Sopstveni kapital -gubitak-neupl.upis.kap.+ dug.obav.</u> Stalna imovina+zalihe	$\frac{101-023-103+113}{(001-002+013+014)}$	1.168	Pokazuje pokrivenost stalne imovine sopstvenim i dugoročno pozajmljenim kapitalom. Aproksimacija oko 1 se uslovno toleriše , što se potvrđuje mogućnošću vraćanja bez ugrožavanja likvidnosti.
15	Tekuća Likvidnost Cash Ratio	<u>Gotovinski ekvivalent i gotovina</u> Kratkoročne obaveze	$\frac{019}{116}$	1.496	Stepen pokrivenosti kratkoročno pozajmljenog kapitala gotovinom i lako unovčivim hartijama od vrednosti. Visina pokazatelja ukazuje na sposobnost izmirenja dospelih kratkoročnih obaveza. U korelaciji je sa brzinom obrtanja kratkoročnih obaveza. Normala je između 1 - 1,5.
16	Kvota sopstvenog kapitala	<u>Sopstveni kapital -gubitak-neuplaćeni</u> <u>upisani kapital</u> Ukupna aktiva-gubitak-neupl.upis.kapital	$\frac{101-023-103}{024-(023+109)-103}$	0.930	Pokazuje učešće sopstvenog kapitala u ukupnom kapitalu čija visina je diktirana potrebom sopstvenog finansiranja stalne imovine i leverage faktorom.
17	Kvota pozajmljenog kapitala Debt to Equity Ratio	<u>Dug.obav.+krat.obav.</u> Kapital	$\frac{113+116}{101}$	0.071	Pokazuje kvotu pozajmljenog kapitala. Pokazatelj iznad 1, znači da se sredstva finansiraju pozajmljenim kapitalom , a pokazatelj niži od 1, označava sopstveno finansiranje.
18	Stepen zaduženosti preduzeća	<u>Sopst.kapital-neup.upis.kap.-gubitak</u> Dug.obav.+krat.obav.	$\frac{101-023-103}{113+116}$	14.040	Pokazuje sa koliko dinara sopstvenog kapitala je pokriven svaki dinar pozajmljenog kapitala, što je naročito značajno u slučaju niske rentabilnosti i povećanog rizika u poslovanju.

Način iskazivanja			Način izračunavanja		
			AOP POZICIJE		
X1	<u>Neto obrtna sredstva</u> Ukupna imovina	=	<u>Obrtna sredstva - kratkoročne obaveze</u> Poslovna imovina	$\frac{012 - 116}{024}$	0.156
X2	<u>Neraspoređena dobit</u> Ukupna imovina	iii	<u>Gubitak+Gubitak iznad visine kapitala</u> <u>Poslovna imovina</u>	$\frac{108}{024}$ ili $\frac{(023+109)}{024}$	0.184
X3	<u>Dobit (Gubitak) pre kamate i oporezivanja</u> Ukupna imovina	=	<u>Dobit (Gubitak) pre oporezivanja - [Kursne razlike]</u> Poslovna imovina	$\frac{223 \text{ (ili } 224) - [\text{kto } 663+664 - \text{kto } 563-564]}{024}$	0.118
X4	<u>Tržišna vrednost kapitala</u> Obaveze	=	<u>Kapital</u> Dugoročna rezervisanja i obaveze	$\frac{101}{111}$	14.040
X5	<u>Prihodi od prodaje</u> Ukupna imovina	=	<u>Prihodi od prodaje+Prihodi od aktiviranja učinka i robe</u> Poslovna imovina	$\frac{202+203}{024}$	0.602

$Z = 1,2 \cdot X1 + 1,4 \cdot X2 + 3,3 \cdot X3 + 0,6 \cdot X4 + 0,99 \cdot X5$	=	9.854662386	Ako je Z<1,8 - Najverovatniji bankrot
			Ako je 1,81<Z<2,70 - Moguć bankrot u roku od 2 godine
			Ako je 2,71 <Z<2,99 - Opres! Potrebno detaljnije ispitivanje
			Ako je Z>3 - Zdravo preduzeće

Mišljenje ovlašćenog revizora - strana 2-3.